

III МІЖНАРОДНА НАУКОВА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ
**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ: ТЕОРІЯ І
ПРАКТИКА**

III INTERNATIONAL SCIENTIFIC INTERNET CONFERENCE
**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2021

УДК: 633.63:631.81.86.811.98

АЛЬТЕРНАТИВА УДОБРЕННЯ – ЗАПОРУКА СТАЛИХ ВРОЖАЇВ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ

Данюк М.С., аспірант

Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН

За умов гострого дефіциту гною вирощування буряків цукрових потребує альтернативних і водночас ефективних органо-мінеральних систем удобрення. Солома пшениці озимої (основний попередник буряків цукрових) є найбільш дешевим джерелом органіки, яка за сприятливого поєднання з мінеральними добривами може бути ефективним засобом впливу на врожайність та технологічну якість коренеплодів буряків цукрових.

Дослідження проведені упродовж 2018-2020 років на Верхняцькій дослідно-селекційній станції показали, що в умовах даної ґрунтово-кліматичної зони вирощування гібрида Булава без застосування добрив супроводжувалось врожайністю коренеплодів – 41,2 т/га, цукристістю – 17,4%, збором цукру – 7,17 т/га. За застосування 5 т/га соломи пшениці озимої врожайність буряків цукрових істотно не змінювалась – 41,6 т/га, що було на рівні контролю. Заробляння у ґрунт соломи поєднано з мікробіологічним препаратом Філазоніт, 10 л/га незначно підвищило врожайність коренеплодів до 43,8 т/га з перевагою до контролю без добрив – 2,6 т/га.

Ефективність застосування соломи значно зросла, коли її поєднували з внесенням повного мінерального добрива під оранку в дозі $N_{90}P_{90}K_{90}$: врожайність коренеплодів – 49,9 т/га з перевищенням контролю без добрив на 8,7 т/га. Внесення додатково на цьому фоні препарату Філазоніт, 10 л/га підвищило врожайність до 51,2 т/га, прибавка врожаю від застосування мікробіологічного препарату була незначною в межах 1,3 т/га.

Вагомим фактором впливу на врожайність буряків цукрових за альтернативного органо-мінерального удобрення визначено весняні строки

внесення азотних добрив. Застосування азотних добрив у передпосівну культивування в дозі 90 кг/га підвищило врожайність коренеплодів до 55,8 т/га, дозі 120 кг/га – до 57,2 т/га, дозі 150 кг/га – до 58,8 т/га; за показника цукристості – відповідно 17,4%, 17,3%, 17,0%; збору цукру – 9,71, 9,90 та 10,0 т/га.

Ефективним у посівах буряків цукрових визначено проведення позакореневих підживлень мікродобривом та регулятором росту на фоні внесення азоту у передпосівну культивування в дозі 90 кг/га. Позакореневі підживлення підвищили врожайність коренеплодів до 60 т/га з перевагою до контролю без добрив на 19,0-19,5 т/га.

Отже, високої ефективності альтернативного удобрення буряків цукрових можна досягти, коли система удобрення збалансована за макро- і мікроелементами і включає засоби інтенсифікації як внесення мікродобрив та регулятора росту. В умовах нестійкого зволоження на чорноземі опідзоленому внесення 5 т/га соломи поєднано з Філазоніт, 10 л/га + $P_{90}K_{90}$ під оранку + N_{90} у передпосівну культивування + мікродобриво і регулятор росту позакоренево у фазі змикання листків у рядку забезпечило максимальну врожайність коренеплодів – 60,9 т/га за показника цукристості – 17,3%, збору цукру – 10,5 т/га.